

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

โลกเราในปัจจุบันนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร การนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยให้มีความทันสมัย ก้าวหน้า เป็นยุคที่โลกไร้พรมแดน ไม่มีอุปสรรคด้านเวลาและระยะทาง โลกทั้งโลกสามารถเชื่อมต่อกันได้ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การกระจายความรู้ไปยังที่ห่างไกล ก่อให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ทางการศึกษา การแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรม สังคม ค่านิยมต่างๆ ตลอดจนวิถีชีวิตและด้านเศรษฐกิจ ทำให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากเศรษฐกิจแห่งชาติไปเป็นเศรษฐกิจโลก (เศรษฐกิจ มະลิสฺวารณ, 2553: ออนไลน์)

การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสื่อได้ทุกที่ทุกเวลา ในด้านธุรกิจ เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารและข้อมูลสารสนเทศ นับวันยิ่งมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรและศักยภาพในการแข่งขัน การสื่อสารข้อมูลมีการนำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนโปรแกรมต่างๆ หากองค์กรใดสามารถเข้าถึงผู้คนได้มากกว่า รวดเร็วกว่า ก็ย่อมมีโอกาสทางธุรกิจสูงกว่า ข้อมูลจากสำนักสถิติแห่งชาติพบว่าแนวโน้มการใช้อินเทอร์เน็ตกับอุปกรณ์สารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน ระหว่างปี 2550-2554 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.6 เป็นร้อยละ 13.4 นอกจากนี้ยังพบว่าในปี 2554 มีการใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 23.7 คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 32 และโทรศัพท์มือถือสูงที่สุดถึงร้อยละ 66.4 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554: ออนไลน์) ส่งผลต่อนักสื่อสารที่ต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นักสื่อสารยุคดิจิทัลจึงต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้มีคุณภาพกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสารที่เปลี่ยนไป (วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์, 2554: ออนไลน์)

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ย่อมเกิดผลกระทบทั้งในแง่บวกและแง่ลบ ซึ่งประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการอำนวยความสะดวกให้กับชีวิตของมนุษย์นั้นมีมากมาย ทั้งในเรื่อง

ของการติดต่อสื่อสารระหว่างกันและเรื่องอื่นๆ แต่ประเด็นที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญก็คือเรื่องของ จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว เนื่องจากในโลกของการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดนอาจทำให้ ข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับมีเนื้อหาทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิและ เสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งเนื้อหาของสารสนเทศที่ปรากฏอยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นเรื่องยาก ที่จะควบคุม

ดังนั้นนักสื่อสารซึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการส่งสาร กำหนดเป้าหมายของ สื่อที่จะสื่อสาร ต้องเป็นผู้ที่มีจริยธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จึงควรใช้สิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพควบคู่ไปกับ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการกระทำของตนเอง ไม่เพียงแต่สื่อข้อมูล เท่านั้น แต่ยังต้องสื่อความรู้ ปัญญา และมีสำนึกแห่งความดีงาม การปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องของ จริยธรรมจะเป็นสิ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหานั้นเรื่องดังกล่าวได้ในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง (Seven Habits of Highly Effective People) ของ Stephen R. Covey ที่แนะนำหลักการเพื่อเป็นผู้มีอุปนิสัยสู่ความเป็นเลิศทั้งการเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และหมั่น พัฒนาตนเอง ส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังเป็น รากฐานที่จะทำให้คนมีพื้นฐานทางความคิดและทัศนคติที่ดีในการดำรงชีวิต และการใช้ชีวิตในสังคม ร่วมกับผู้อื่นสามารถดำรงชีวิตให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขอย่างแท้จริง (Covey, 2004)

คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ เกี่ยวข้องกับการสร้างระบบคิด การออกแบบ การผลิต และการถ่ายทอดสาร ในเชิงสร้างสรรค์ ผ่าน การใช้สื่อร่วมสมัย โดยเฉพาะสื่อดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร แต่เดิมใช้ชื่อสาขาวิชานิตศ าสตร์ คณะธุรกิจการเกษตร ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2541 ต่อมาสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้เห็นชอบให้ ตั้งเป็นคณะสารสนเทศและการสื่อสาร (Faculty of Information and Communication) ตามประกาศ สภามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ 5/2549 วันที่ 21 พฤษภาคม 2549 ปัจจุบันเปิดสอนในระดับปริญญาตรี ทั้งหมด 1 สาขาวิชา ได้แก่ การสื่อสารดิจิทัลหลักสูตร 4 ปี โดยมีปรัชญาเพื่อเป็นแนวทางในการเรียน การสอนของคณะคือ ความมุ่งมั่นในการพัฒนาบัณฑิตทางการสื่อสาร และสารสนเทศให้เป็นผู้คุม ด้วยพลังปัญญา และพลังความดีงาม (คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2555 : ออนไลน์)

ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้ หลักการ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของ Stephen R. Covey เพื่อทราบถึงระดับอุปนิสัยของ

นักศึกษา และเพื่อให้คณะกรรมการสนทนาศึกษาและการสื่อสารใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้ นักศึกษาเป็นผู้มีประสิทธิผลสูง ดังปรัชญาของคณะคือ ความมุ่งมั่นในการพัฒนาบัณฑิตทางการสื่อสาร และสนทนาศึกษาให้เป็นผู้อุดมด้วยพลังปัญญา และพลังความดีงาม

วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาระดับ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะสนทนาศึกษาและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- 1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัย กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาคณะสนทนาศึกษาและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 ทำให้ทราบระดับอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะสนทนาศึกษาและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- 1.3.2 ทำให้ทราบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยกับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาคณะสนทนาศึกษาและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- 1.3.3 เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับอุปนิสัยทั้ง 7 ประการอันนำไปสู่การเป็นผู้มีประสิทธิผลสูง

นิยามศัพท์

อุปนิสัย หมายถึง ผลจากการผสมผสานระหว่างความรู้ ทักษะ และความปรารถนา (Covey, 1989)

7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง หมายถึง 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ตามหลักการของ Covey (2004) ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอคทีฟ (Be Proactive) หลักการวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ (Begin with the End in Mind) หลักการของการเป็นผู้นำในตนเอง อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Things First) หลักการของการบริหารส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) หลักการของภาวะผู้นำระหว่างบุคคล อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) หลักการติดต่อสื่อสารอย่างเข้าอกเข้าใจ อุปนิสัยที่ 6 ฝึกพลังประสานความต่าง

(Synergize) หลักการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ และอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) หลักการของการเติมพลังชีวิตของตนเองให้สมดุล

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจตนเอง ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอกทีฟ อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน และอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 สนีกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

บัญชีอ้อมใจ หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นตัวแทนที่ใช้ในการอธิบายปริมาณความไว้วางใจที่เกิดขึ้นจากการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น โดยการฝากคือการสร้างและซ่อมแซมความไว้วางใจในสัมพันธภาพส่วน การถอนคือการทำลายและลดความไว้วางใจในสัมพันธภาพ

ความสมดุลในการดำเนินชีวิต หมายถึง การจัดสรรเวลา และปฏิบัติกิจกรรมในด้านต่างๆ ของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การท่องเที่ยว การใช้เวลากับเพื่อน ครอบครัว และอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

นักศึกษาคณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2555 คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved